

Cvetni vrt, kuća nalik na porodičnu, otvorena kapija za dobrodošlicu, prva su impresija pri susretu sa Zemljičarstvom „Plast“ iz Srpske Crnje, koja ove godine obeležava jubilej 20 godina od osnivanja. I uspešnog rada, dodali bi.

„Plast“ nije klasična zemljičarska zadruga. Zadrugarstvo, kao oblik obezbeđivanja napretka u ruralnim sredinama podizanjem produktivnosti rada putem udruživanja i kooperacije, ovde je ostvareno po najvišim standardima. Pored sopstvene, ratarske proizvodnje na preko 500ha, oko 30 stalno zaposlenih radnika i desetak sezonaca, 40 porodica koje uslovno žive od rada u ovoj zadruzi, izuzetna saradnja uspostavljena je i sa oko 300 kooperanata. ZZ „Plast“ je prisutna u tri naseljena mesta, primarno u Srpskoj Crnji i Radojevu, u Novoj Crnji ima benzinsku pumpu, koja osim klasične delatnosti, izlazi u susret kooperantima, koji u vreme prolećnih i jesenjih radova uzimaju naftu, a razdužuju po završetku ciklusa proizvodnje pšenice, suncokreta, kukuruza i soje. U svom posedu zadruga na površini od 17 ha ima voćnjak, od čega 10 ha pod dunjom, četiri pod kruškom vilijamovkom i tri hektara novih zasada šljive. Ove godine našla se među 57 zadruga u Srbiji kojima su kroz Program „500 zadruga u 500 sela“ Ministarstva za brigu o selu, dodeljena bespovratna sredstva za unapređenje poslovanja i tehnološki razvoj. Zahvaljujući ozbiljnoj potpori države od 40% od investicije, finalizirana je izgradnja moderne hladnjače (450 tona) za potrebe voćnjaka, resto je opredeljeno za opremu koja treba da stigne tokom ove zime. Sistem protivgradnih mreža za zasade kruške, za koju su pripreme izvršene, a stubovi postavljeni, planiran je za sledeću godinu.

- Saradnja sa našim kooperantima zasnovana je na pozitivnim primerima važećih odnosa u zadrugarstvu. Zadruga kreditira kompletnu ratarsku proizvodnju, od repromateijala, semena, đubriva, pesticida do naftnih derivata. Za razliku od velikih kompanija, za sve naše kooperante, s proleća i jeseni, kada su poljoprivredni radovi u punom jeku, obezbeđujemo im naftu, da bi po završetku proizvodnog ciklusa (pšenice, suncokreta, kukuruza i soje) razdužili svoje obaveze i tako imali sigurnost. Dovoljno smo kvalitetni da deo sopstvenih sredstava pozajmljujemo našim kooperantima, za njihove potrebe. Pozajmice uzimaju za školovanje dece, svadbe i dr., u visini od 20, 50 hiljada do milion dinara. Trenutno imamo potpisanih 200 - 250 ugovora, a vraćanje je vezano za agro rok. U slučaju da nisu u mogućnosti da pozajmicu vrate, ugovor uz dogovor prologiramo za sledeću godinu. Zadruga okuplja 2-3 zemljičara sa par stotina hektara zemlje, većina njih su srednji i mali zemljičari koji se naslonjaju na nas. Takvim načinom rada postigli smo da je danas ZZ „Plast“ zajednička kuća svih nas u kojoj živimo kao jedna velika porodica. Mi ništa nismo izmislili, ali smo prihvatili ljudski korektan odnos, jer samo tako selo može da funkcioniše. U suprotnom ne bi moglo da opstane -

objašnjava Zoran Zečević, jedan od pet zadrugara - osnivača, kome je uspelo da, kao pravi pater familias, privatno i poslovno, zadrži uz sebe svoje namilije.

- Najvećim uspehom u životu smatram što naša porodica, doduše u znatno proširenom sastavu, funkcioniše na oba plana. Naše dve ćerke, Jelena Bjelica i Dragana Zečević, obe su završile ekonomski fakultet i imaju svoje porodice, jedna u Zrenjaninu, druga u Novom Sadu, ali sam prezadovoljan što su se obe poslom, vratile u Srpsku Crnju, na naše imanje. Moram da kažem da su prvo radile, starija šest godina u banci u Zrenjaninu, mlađa isto toliko u „Agrotrading“ doo Novi Sad. Ponosan sam i na svih pet mojih unuka. Najstariji, 17-togodišnji Nikola zaljubljen je u poljoprivredu i izuzetan je učenik trećeg razreda Zrenjaninske gimnazije prirodno-matematičkog smera, i sa nagradama sa takmičenja iz fizike i matematike. Samoinicijativno je uradio ličnu kartu svih naših njiva, od jedan do nepunih 100 ha, koja obuhvata deset odrednica: od poteza, površine, do toga sa kojom se parcelama graniči. Ali planira da upiše elektrotehniku, programiranje, a ne poljoprivredu - sa osmehom kaže gospodin Zečević.

Jelena Bjelica, koja je 2001. godine bila student završne godine Ekonomskog fakulteta, seća se kada je mama Mira, koja je radila u banci, došla na ideju o osnivanju zadruge, koju su prihvatili a kasnije i zajednički uspeali da realizuju.

- Na tati je bio najveći pritisak i odgovornost da sprovede naše ideje, ali tek kada sam rodila treće dete, pozvao me je da mu se pridružim, što sam s radošću prihvatila. Presrećna sam što je i meni i sestri obezbedio privilegiju da radimo sa njim i budemo zajedno - dodaje Jelena Bjelica i kao svoj doprinos i doprinos svog supruga, lekara u zrenjaninskoj bolnici, celoj ovoj priči ističe ideju o voćnjaku, koja se širi.

Zaštitni znak ZZ „Plast“ je cveće, ukrasno drveće, koje poput boraničke bašte krase dvorište zadružnog kompleksa. Tu je i mini zoo vrt, ugodne niše za relaksirane razgovore sa poslovnim partnerima, prijateljima. Prirodan sled razvoja Zadruga išao bi u pravcu agroturizma, ali finalizacija proizvodnje dunje i kruške, za sada je u prvom planu.

- Volimo da kada nešto radimo dajemo svoj maksimum. Imamo još štošta da uradimo na postojećim kapacitetima i ne možemo nedovoljno spremno da se upustimo u nešto potpuno novo za nas - kaže Jelena Bjelica.

Antrfile: Godine 1985/6., opština Nova Crnja je imala oko 16,5 - 17.000 stanovnika, oko 3.800 aktivno zaposlenih, od čega 120-30 u vanprivrednim delatnostima, ostalo u privredi. U tom periodu svako selo ove opštine Nova Crnja imalo je zemljoradničku zadrugu i tzv. ekonomiju, sa oko 1.100 zaposlenih, trećinom u Kombinatoru „Đura Jakšić“ u Srpskoj Crnji i ukupanim prilivom neto sredstava kroz plate i penzije oko 40 miliona maraka na godišnjem nivou. Pre 30-tak godina zemljoradnička zadruga je bila mesto oko kojeg su se okupljali svi zadrugari, kooperanti, odnosno žitelji tog mesta i bila je nosilac razvoja i organizovanja svih aktivnosti u tom selu. Procesom globalizacije nekoliko ljudi je postalo vlasnicima gro zemlje, a broj zaposlenih se sveo na 50-60, od toga većina u ZZ „Plast“.

Nova Crnja je u drugoj polovini XX veka bila mala, nerazvijena opština sa naseljima, koja je težila razvijenosti. Izgradnjom šećerane 1972., kasnije rekonstrukcijom uljare „Banat“, prevaziđen je taj uslovni problem. Danas opština Nova Crnja ima izgrađenu infrastrukturu, što se tiče putne mreže, gasifikacije, kvalitetne struje, kablovske televizije... To se sve odnosi i na Srpsku Crnju, koja ima vrtić, osnovnu i srednju školu, osnovanu 1968. kao gimnazija i

poljoprivredna škola, kasnije premeštena u Futog. Iz tog vremena ostala je gimnazija, a otvoreni su smerovi ekonomije, prava i administracije i trgovine, ugostiteljstva i turizma. Gimnaziju prirodno-matematičkog smera završio je i gospodin Zečević, i generacije drugih, koje su kasnije odlazile na dalje školovanje. Srpska Crnja ima još i kulturno-umetničko društvo, biblioteku. Nema bioskop i pozorište, ali jednom mesečno, Anica Garić, direktorica NB „Đura Jakšić“ organizuje besplatan odlazak sugrađana, sa jednim ili dva autobusa, u neko od beogradskih pozorišta.